

ПРОСТОРОВИЙ АНАЛІЗ РОЗВИТКУ ЕКОЛОГІЧНОГО ТУРИЗМУ У ЛЬВІВСЬКІЙ ОБЛАСТІ

Христина Проць, Дмитро Петришин

Львівський державний університет фізичної культури

Актуальність. Екотуризм трактується як подорож до природних територій, не змінених або мало змінених діяльністю людини, з відповідальним ставленням до природи і як найменшим впливом на довкілля. Цей вид туризму сприяє стійкому розвитку територій, передбачає участь місцевого населення у наданні послуг, створює економічні стимули до охорони довкілля.

Однією із умов ефективного розвитку екологічного туризму у Львівській області є правильне та детальне освоєння можливостей і потенціалу національних природних та регіональних ландшафтних парків. Саме ці заходи можуть дати прямий економічний результат, забезпечить зайнятість населення у рекреаційній сфері, збільшиться прибуток і розшириться сфера оздоровлення населення міст області [1].

Мета дослідження – виявити особливості розвитку екологічного туризму у Львівській області.

Методи та організація дослідження. Для з'ясування проблемного поля обраної теми, визначення об'єкта, предмета і мети та обґрунтування отриманих результатів використано метод теоретичного аналізу й узагальнення даних літератури та мережі Інтернет.

Результати дослідження та їх обговорення. На сьогодні, на Львівщині функціонує 350 об'єктів природно-заповідного фонду, загальною площею 157,5 тис. га, що становить 7,2% від площі території області. Десять об'єктів природно-заповідного фонду є природоохоронними установами зі спеціальними адміністраціями, а саме: природний заповідник «Розточчя», національний природний парк «Сколівські Бескиди», Яворівський національний природний парк, національний природний парк «Північне Поділля», ботанічний сад Львівського національного університету ім. І.Франка, ботанічний сад Національного лісотехнічного університету України, регіональні ландшафтні парки «Знесіння», «Равське Розточчя», «Верхньодністровські Бескиди», «Надсянський» тощо. Найбільшу площу в структурі природно-заповідного фонду області займають національні природні парки Сколівські Бескиди, Яворівський і «Північне Поділля» – загальна площа 39% від загальної площі територій та об'єктів ПЗФ, регіональні ландшафтні парки – 35,74 % площі ПЗФ та заказники – 22,95 % площі ПЗФ [2].

Варто зазначити, що саме національні природні та регіональні ландшафтні парк, заповідники та заказники роблять значний вклад у розвиток та популяризацію екологічного туризму у Львівській області. Зокрема на базі заповідника «Розточчя» створено навчально-просвітницький екологічний центр, що сприяє поширенню екотуризму. В його структурі функціонує музей природи, гурток „Зелена школа”. Для відвідувачів також проводять тематичні екскурсії по науково-пізнавальних маршрутах. Традиційними є природоохоронні акції: «Допоможемо птахам узимку», «Альтернативна ялинка», «Збережемо первоцвіти», «День дерева», «День довкілля» тощо [3].

Основними завданнями національного парку «Сколівські Бескиди» є охорона рослинного, тваринного світу та забезпечення тривалого, збалансованого, невиснажливого і ощадливого використання території північно-східних Карпат. Крім основних завдань, НПП «Сколівські Бескиди» проводить еколого-освітню та рекреаційну діяльність. У парку розроблені та функціонують такі еколого-пізнавальні маршрути: «Бутивля-Майдан» (28 км), «Бучина» (1,4 км), «Долиною річки Кам'янка» (4 км) та «Лопата» (12 км) [4].

Яворівський національний природний парк характеризується унікальними лісостеповими ландшафтами та іншими природними комплексами в межах Головного європейського вододілу, які мають важливе природоохоронне, естетичне та рекреаційне значення. Пріоритетними напрямками його розвитку є створення умов для організованого туризму, відпочинку та інших видів рекреаційної діяльності в природних умовах, проведення екологічної освітньо-виховної роботи тощо.

Зазначимо, що щорічно еколого-просвітницькі центри у Львівській області відвідує понад 10 тис. гостей з різних куточків України та Європи, проте потенціал є в десятки, а то й сотні разів більший [5].

Крім цього, на території Львівської області створено цілу мережу еколого-пізнавальних рекреаційних об'єктів, маршрутів, стежок, місць активного відпочинку людей, облаштованих рекреаційних зон вздовж основних автодоріг для короткотермінового відпочинку тих, хто подорожує, зокрема:

- 15 екологічних стежок загальною протяжністю 111 км, у тому числі на Розточчі – 2 стежки («Вовковиця» та «Чортова скеля»), у Карпатах – 9 стежок, з яких найбільш відвідувані «На гору Пікуй», «На гору Парашка», «На водоспад», «Долиною річки Кам'янка»;

- 19 еколого-пізнавальних маршрутів загальною протяжністю 134 км Поліської зони – 3 маршрути («Триніг», «Білоцвіт», «Гарай»), на Опіллі – 2 маршрути («Підліська гора» та «Свята гора»), на Передкарпатті – 2 маршрути («Ярина» та «Стільське городище»);

- п'ять рекреаційних зон, з них найбільш відвідувані – «Водоспад на річці Кам'янка» та «Густань»;

- дві туристичні зони в урочищах «Дубина» та «Густань» [6].

Для зручності та комфорту туристів і мандрівників департамент міжнародного співробітництва та туризму Львівської облдержадміністрації, спільно зі Львівським обласним управлінням лісового та мисливського господарства розробили карту відпочинкових місць в лісах Львівської області. Особливістю цієї карти є те, що на ній позначено 35 місць, придатних для відпочинку та пікніку на природі. Мапа містить описову інформацію про кожен з цих рекреаційних майданчиків, зокрема точні географічні координати та фотографії.

На нашу думку, на цьому етапі розвитку екологічного туризму важливим є таке:

- залучення школярів та студентів за допомогою видання брошур та іншої літератури;
- проведення масових заходів на природничу тематику (конференцій, семінарів, художніх та літературних виставок);
- залучення інвесторів до цієї галузі;
- розвиток екологічного туризму не лише на внутрішньому рівні, а й на міжнародному;
- сприймання екотуризму не лише як засобу заробітку, а й як однієї з ключових ідей оздоровлення населення.

Висновки. Львівська область володіє достатньо сильною еколого-туристичною базою для популяризації та розвитку екотуризму. З кожним роком збільшується кількість екологічних стежок, створюють нові екологічні маршрути, зростає кількість екологічних баз, адже саме екологічний туризм підвищує екологічну свідомість як туристів, так і місцевих мешканців, які побачивши зацікавленість регіоном, починають більше цінувати красу та багатства природи і брати участь в її охороні. На нашу думку, саме екологічний туризм може забезпечити надходження коштів на підтримку охоронних програм, догляд парків, видання карт та брошур екологічно-пізнавального спрямування.

Список літератури

1. Департамент екології та природних ресурсів Львівської обласної державної адміністрації [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ekologia.lviv.ua/index.php>.
2. Рекреаційний потенціал Львівщини / Статист. збірник. – Львів : Головне управління статистики у Львівській обл., 2012. – 96 с.

3. Природно-Заповідний фонд України (Розточчя) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://pzf.menr.gov.ua.html>.
4. Офіційний сайт національного природного парку «Сколівські Бескиди» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://skole.org.ua>.
5. Яворівський Національний природний парк [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.yavorpark.in.ua/>
6. Департамент міжнародного співробітництва та туризму Львівської ОДА [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://loda.gov.ua>.